

Salonen

MRL-työryhmälle

MRL-työryhmän kokous 17.12.2020

Kuntaliiton eriävä näkemys rakennusvalvonnan järjestämisestä koskevista säännösluonnoksista

Maankäyttö- ja rakennuslain valmistelun yhteydessä on esitetty rakennusvalvontojen luokittelua tavanomaisiin ja vaativan tasoisiin rakennusvalvontoihin ja tavanomaisten rakennusvalvontojen velvoittamista asiantuntija-avun hankkimiseen vaativan tasoilta rakennusvalvonnoilta vaativaksi luokiteltavia hankkeita koskevien toteuttamislupien käsittelemiseksi. Katsomme, että esitetty malli on tavoitteisiinsa nähden epätarkoituksenmukainen sekä tarpeettoman monimutkainen ja siihen liittyy useita ratkaisemattomia kysymyksiä ja ongelmakohtia¹. Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä kuntalaki sisältävät jo nykyisellään menettelyjä ja työkaluja, joiden kehittämisellä ja hyödyntämisen edistämällä voidaan tehokkaasti saavuttaa esitetyllä kahden tason rakennusvalvontojen mallilla tavoiteltuja vaikutuksia.

Kuntalakiin perustuva ketterä kuntayhteistyö mahdollistaa jo nykyisin rakennusvalvontojen välisen yhteistyön ja resurssien jakamisen joustavasti erilaisissa tilanteissa. Myös laajasti käyttöönotetut rakennusvalvonnan digitaaliset ratkaisut helpottavat ja joustavoittavat osaltaan yhteistyön käytännön järjestämistä.

Suhteutetun valvonnan periaatteen mukaisesti rakentamisen viranomaisvalvonnassa keskeistä on varmistaa, että rakennushankkeeseen osallistuvat suunnittelijat ja työnjohtajat täyttävät tehtävien vaativuuteen perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Valvonnan luonteen näkökulmasta ei ole perusteltua edellyttää lupakäsittelyä suorittavilta viranhaltijoilta suunnittelutehtäviä suorittavia henkilöitä vastaavaa koulutusta ja kokemusta suunnittelutehtävistä.

¹ Esitettyyn malliin liittyviä kysymyksiä ja ongelmia on esitetty mm. Kuntaliiton kirjallisissa kommentteissa rakentamisen lupajärjestelmää ja rakennusvalvonnan järjestämistä koskevista alustavista pykäläluonnoksista ja niiden perusteluja koskevan kommenttikierroksen yhteydessä 1.7.2020.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen ulkopuolinen tarkastus mahdollistaa ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämisen kohdennetusti rakennushankkeissa, joissa suunnitelmien säädöstenmukaisuuden arviointi edellyttää erityisosaamista. Ulkopuolisen tarkastuksen soveltamista voidaan kehittää ja laajentaa esimerkiksi menettelyn käyttötilanteita koskevalla tarkentavalla sääntelyllä sekä käytön ohjeistuksella ja koulutuksella. Menettelyä voisi olla mahdollista kehittää myös siten, että ulkopuolinen tarkastus voitaisiin suorittaa yksityisten toimijoiden ohella erityisosaamista omaavan toisen rakennusvalvonnan toimesta, jolloin rakennusvalvontojen erityisosaamista voitaisiin hyödyntää nykyistä laajemmin.

Rakentamisen valvonnan järjestämistä koskevia säännösmuutoksia arvioitaessa tulisi kiinnittää huomiota myös muihin jo ehdotettuihin lakimuutoksiin sekä näköpiirissä oleviin toimintaympäristön muutoksiin, jotka vaikuttavat viranomaisvalvonnan tarpeeseen ja rooliin. Esimerkiksi:

- Rakentamisen vastuiden tarkennettu sääntely ml. päävastuullisen toteuttajan vastuu
- Rakennustarkastajien kouluttautumisvaatimus ja pätevyys sertifiointi
- Suunnittelijoiden ja työnjohdon pätevyysien valtakunnallinen sertifiointi
- Suunnitelmien ja rakentamismääräysten koneluettavuus ja automatisoitu tarkastaminen
- Tulkintojen yhtenäistäminen rakentamismääräyksiä kehittämällä sekä alan muodostamat tulkintakäytännöt (TOPTEN-yhteistyö ja mahdollinen neuvottelukunta)
- ELY-keskuksen edistämistehtävän vahvistaminen
- Ennakkoneuvontamenettelyn kehittyminen edelleen alan toimesta